

DISK

DİSK Yayınları: 12

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu

Ahmet Kutsi Tecer Cad. No:12/4

Merter / İSTANBUL

Tel: (0212) 504 80 83-87

Fax:(0212) 506 10 79

Ekim 1994

Ofset Hazırlık ve Baskı:

DİSK Basın-Yayın ve

Halkla İlişkiler Dairesi

SİGORTASIZ İŞÇİ KALMASIN!

Türkiye: Kaçak İşçi Cenneti!

Türkiye'de 9 milyon ücretli var. Bir başka deyişle Türkiye'de 9 milyon insan ya işçi ya memur ya da sözleşmeli personel. Kimi az kazanıyor, kimi çok. Kimi bedeniyle çalışıyor, kimi beyniyle. Ama bu 9 milyon insanın hepsi de emeğinin karşılığında ücret alıyor.

Türkiye'deki 9 milyon ücretli, her insan gibi hastalanabilir, çocuk sahibi olabilir, kaza geçirebilir, yaşlanır ve çalışamaz duruma düşebilir. Ya da bu 9 milyon ücretlinin eşleri, çocukları, ana ya da babaları bu sorunları yaşayabilir.

Bu sorunlar karşısında bir güvence gerekir. Bu güvence sigortadır. Sigorta, hastalık, kaza, yaşlılık gibi durumlarda gerekli olan sosyal güvenceyi sağlar. Sigorta yoksa bu sorunlar karşısında ücretli kendi başının çaresine bakmak zorunda kalır.

Türkiye'deki 9 milyon ücretlinin 2 milyonu memurdur ve hepsi Emekli Sandığı'nın sağladığı sosyal güvenlikle yararlanır.

Türkiye'deki 9 milyon ücretlinin 7 milyonu ise işçidir ve en iyimser tahminle bunun ancak 4 milyonu SSK'nın kapsamındadır, yani sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

Geriye kalan 3 milyon işçi ise hiçbir sosyal güvenlik hakkına sahip değildir; bu 3 milyon işçi sigortasızdır, yani kaçak işçidir.

Bu 3 milyon işçi hastalandığında kendi parasıyla tedavi olmak zorundadır, kaza geçirirse kendi başına kalır, işten atılırsa tazminat alamaz, emeklilik hakkı yoktur.

Kısacası bu 3 milyon işçi kendi kaderine terkedilmiştir.

Şimdi durup düşünelim:

3 milyon işçi sigortasız çalışmaya mahkum mudur?

Bu kaderi değiştirmek mümkün değil midir?

Cevabı açık: Bu kaderi değiştirmek mümkündür!

Neden Sigorta?

Sigortasız çalışmak işçiye sanıldığından daha fazla şey kaybettirir. Sigortalı olmak ise sanıldığından daha fazla şey kazandırır. Sigortasız çalışan işçi başlangıçta bunun farkına varmayabilir, çünkü işçi aldığı ücrete bakar.

Oysa hayat uzundur; işçi ömrü boyunca pekçok sıkıntı ile karşılaşacaktır. Hastalanabilir, iş kazası geçirebilir, çalışamaz duruma düşebilir ve bir gün yaşlanır. Sadece ücret ile ömür boyunca yaşanacak bu sıkıntılar aşılamaz. Hem insan ömür boyu da çalışamaz. Belli bir yaştan sonra çalışmadan yaşamak zorunda kalabilir.

Sigorta, hayat boyunca karşılaşılabilecek bu sıkıntılar karşısında güvence sağlar. Sigortalı bir işçi sigortasız bir işçiden daha iyi yaşar, daha güvenli bir ömür sürer; sadece kendisi

değil eşi, çocukları, ana ve babası da bu olanaklardan yararlanırlar. Oysa sigortasız işçi her an tehlike ile karşı karşıyadır; bu tehlikeler karşısında güvencesizdir.

Daha iyi bir yaşam için, çalışma süresince ortaya çıkacak tehlikelere karşı korunmak için, emeklilik için sigortalı çalışmak zorunluluktur!

SİGORTASIZ İŞÇİ KALMAMALIDIR!

Sigorta İşçiye Ne Sağlar?

Türkiye'de işçilerin sigortalanması SSK'nın görevidir. SSK işçiye iş kazası, meslek hastalığı, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası sağlar. Bu sigortalar hayatın herhangi bir anında ortaya çıkacak bu sorunlar karşısında işçiyi korur.

Bunları daha yakından tanıyalım:

İş kazası ve meslek hastalığı sigortası:

Sigortalı bir işçi herhangi bir iş kazası geçirdiğinde ya da bir meslek hastalığına yakalandığında,

- kendisine sağlık yardımı yapılır,
- çalışmadığı süre için günlük ödenek verilir,
- hiç çalışmayacak duruma gelirse gelir bağlanır,
- sakat kalırsa protez araç ve gereçleri sağlanır.

Hastalık sigortası:

Sigortalı bir işçi herhangi bir hastalığa yakalandığında,

- kendisine sağlık yardımı yapılır,
- teşhis ve tedavisi sağlanır, ilaç masrafları verilir,
- çalışmadığı günler için ödenek verilir,
- tedavisi yurtdışında yapılabilen hastalıklarda yurtdışına gönderilir.

ÜHÜ!
KESKE SİGOR-
TALI OLSAYDIM..
BÜTÜN MİKROP-
LAR GELİP BENİ
BULUYORLAR.

HIAAA!
HH-AAĞ!

KRT
KRT

HSS

SSK

BHAT

Aynı haklardan sigortalı işçinin eş ve çocukları da yararlanır.

Analık sigortası:

Sigortalı bir kadın işçi ya da sigortalı bir erkek işçinin eşi doğum yaparsa,

- kadının gebelik muayenesi yaptırılır,
- doğum öncesi ve doğum sonrası kadına gerekli sağlık yardımları sağlanır,
- emzirme parası verilir,
- sigortalı kadın işçiye doğum öncesi ve sonrası çalışmadığı günler için ödenek verilir.

Malullük sigortası:

Çalışma gücünün üçte ikisini yitiren ya da iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kalma gücünün yüzde 60'ını yitiren sigortalı işçi malul sayılır. Malullük halinde sigortalı işçiye malullük aylığı bağlanır.

Yaşlılık sigortası:

Çalışma yaşamında belli bir yaşa gelmiş ve belli bir süreyi doldurmuş olan sigortalı işçilere bu çalışma süresi sonunda yaşlılık aylığı bağlanır ya da toptan ödeme yapılır.

Ölüm sigortası:

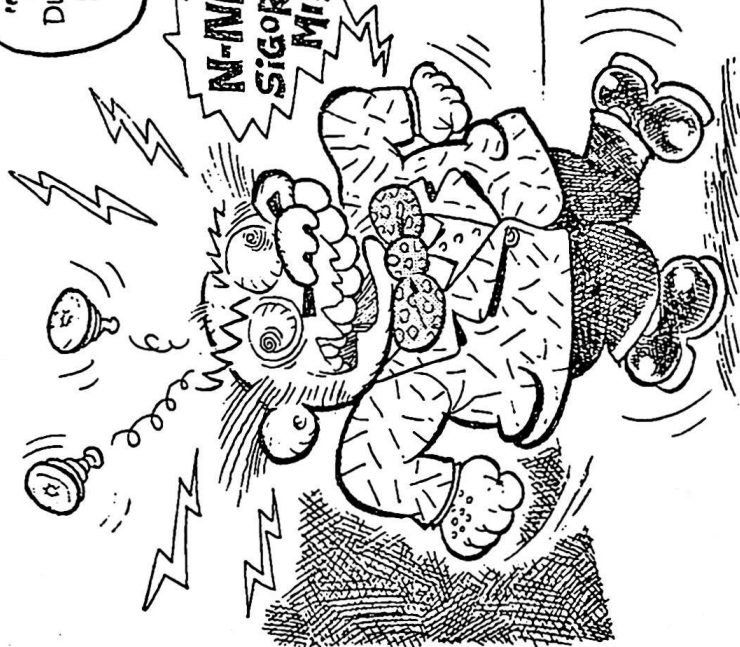
Sigortalı bir işçi öldüğünde eşine, çocuklarına, ana ve babasına aylık bağlanır ya da toptan ödeme yapılır, cenaze masrafı verilir.

Kıdem tazminatı:

Sigortalı işçi olmak aynı zamanda kayıtlı işçi olmak anlamına da geldiğinden sigortalı bir işçi sigorta yasasının haklarından yararlandığı gibi iş yasasından da yararlanır. Sigortalı bir işçi işten çıkarıldığında çalıştığı süre için kıdem tazminatı alır.

"SIGORTA" LAFINI
DULYUNCA BIZIM PATRONUN
SIGORTALARI ATTI
YİNE...

N-NE!
SIGORTA
MI?..

Bu hakların hepsi řu anki yasalarla sağlanan haklardır. Sigortalı bir işçi bu hakların tümünden yararlanır. Sigortasız işçi ise bu hakların hiçbirinden yararlanamaz.

Sigortasız kalmak bu haklardan mahrum kalmak demektir.

SİGORTASIZ İŞÇİ KALMAMALIDIR!

Nasıl Sigortalı Olunur?

Türkiye'de sigortalı olmak aslında yasal bir zorunluluktur.

Anayasa'da ve yasalarda bu hak açıkça tanımlanmaktadır.

Anayasa'nın 60. maddesi şöyledir:

"Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar."

İşçilerin sosyal güvenliği için SSK kurulmuştur. Ayrıca 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Yasası işçilerin sosyal güvenliğine, yani sigortaya ilişkin haklarını içermektedir. Bu yasa işçilerin nasıl sigortalı olacaklarını da açıkça belirtmektedir.

Bu yasaya göre:

1. Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar sigortalı sayılırlar.

2. Çalıştırılanlar, işe alınmalarıyla kendiliğinden "sigortalı" olurlar. Sigortalılar ile bunların işverenleri hakkında sigorta hak ve yükümleri sigortalının işe alındığı tarihten başlar. Bu suretle sigortalı olmak hak ve yükümünden kaçınılamaz ve vazgeçilemez. Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini

YAŞASIN!

YANLIZ,
BEN DEĞİL,
HEPİMİZ
SİĞİRTALINIZ
ARTIK!..

Ölô-
ölô!

BEK

azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz.

3.İşveren, işyerini, sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihten itibaren en geç bir ay içinde, SSK'nın ilgili teşkilatına kaydettirmekle yükümlüdür. İşyerinin bildirilmemesi ya da geç bildirilmesi bu yasada belirtilen hak ve yükümleri kaldırmaz.

4.Sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin başka bir işverene devrolunması veya intikal etmesi halinde de, yeni işveren bunu bildirmekle yükümlüdür. Bu işlerde çalışan sigortalıların sigorta hak ve yükümleri devam eder.

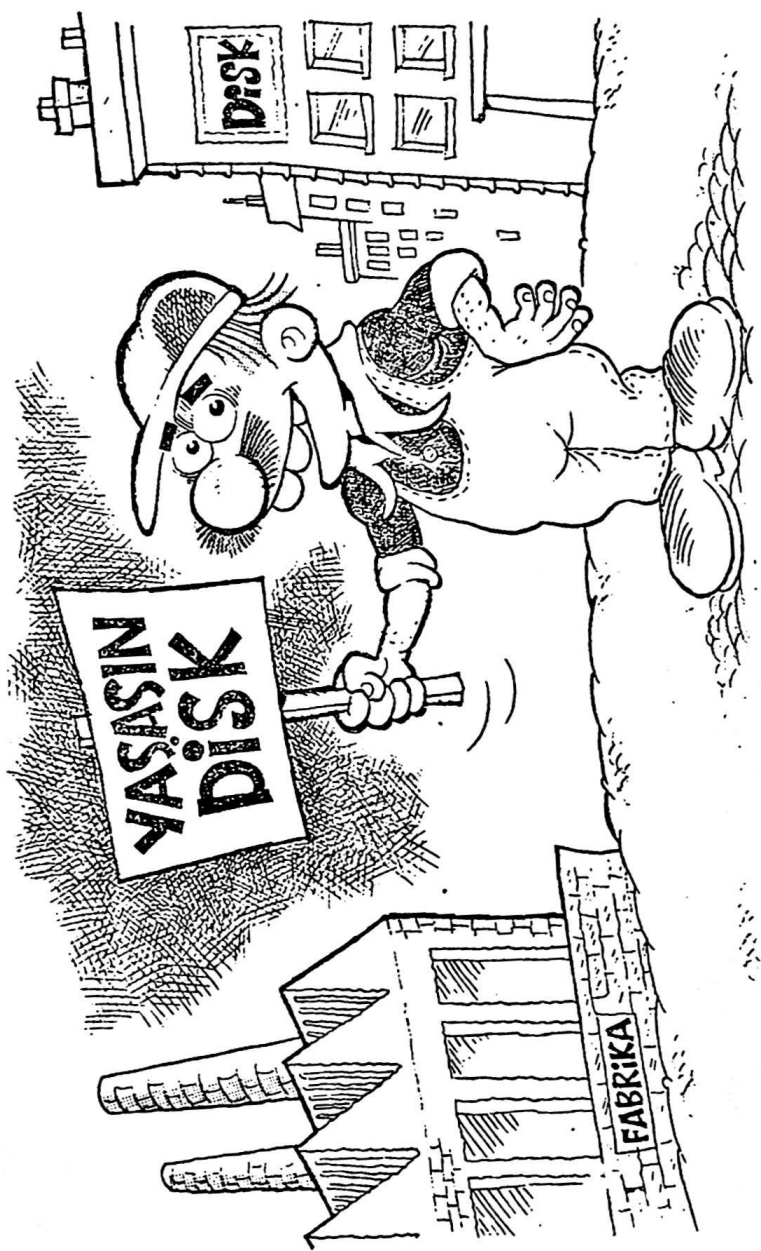
5. İşveren çalıştırdığı işçileri sigortalatmak üzere en geç bir ay içinde SSK'ya bildirmeye mecburdur.

Görüldüğü gibi işçileri SSK'ya kaydettirmek, yani sigortalatmak işverenin bir yükümlülüğüdür. Yine bilindiği gibi işverenlerin büyük bir çoğunluğu bu bildirimleri yapmamakta, geç yapmakta ya da eksik yapmaktadır. Bu durumların hepsi de işçinin aleyhinedir.

Sonuçta 3 milyon işçi sigortasızdır, yani kaçaktır. Bu durum ülke ekonomisini de olumsuz etkilemektedir. Aynı zamanda SSK'nın yeterli hizmet verememesinin bir nedeni de sigortasız çalışma nedeniyle yeterli primin toplanamamasıdır.

Sigortasız işçi çalıştırmak yasak olduğu halde yeterli denetim olmadığı için kaçak işçilik yaygındır. Bir başka deyişle, yasalar açık olmasına rağmen ne işverenler yükümlülüklerini yerine getirmekte ne de hükümetler denetim görevini yapmaktadır.

Peki sigorta hakkımız yok diye oturup bekleyecek miyiz?

Sigorta hakkımıza sahip çıkmayacak mıyız?

Yaşamımızı ve geleceğimizi işverenin insafına mı terkedeceğiz?

Bunların hiçbirini yapmak zorunda değiliz. Yasal haklarımıza sahip çıkarak sigorta hakkımızı elde edebiliriz.

Bunun için yapılması gereken işlem basittir:

1. Eğer sigortasız bir işyerinde çalışıyorsanız, çalıştığınız işyerinin adresini ve kendi adınızı ve soyadınızı SSK Müdürlüklerine veya Çalışma Müdürlüklerine bildirebilirsiniz.

2. "Sigortasız olup olmadığımı nasıl anlayacağım?" diyorsanız, işyerinizde görülebilir bir duvara ya da panoya SSK bildirgelerinin asılıp asılmadığına bakabilirsiniz. Bildirgelerin asılması yasal bir zorunluluktur.

3. Hastalandığınızda ya da rahatsızlandığınızda hastaneye gitmek için vizite kağıdı istediğinizde, eğer sigortalıysanız işveren vizite vermek zorundadır.

4. SSK, başvurunuzla yanıt vermek ve işyerinize müfettiş göndermek zorundadır.

4. Bu konularda daha ayrıntılı bilgi almak istiyorsanız, en yakınınızdaki DİSK bürosuna ya da DİSK'e bağlı herhangi bir sendikaya uğrayabilirsiniz.

Sigortasız Çalışma!
DİSK yanınızdadır!

DİSK TEMSİLCİLİKLERİ

AVRUPA TEMSİLCİLİĞİ

Galerie Ravenstein 3/1000 Bruxelles

BELÇİKA

Tel: (322) 511 55 01

ANKARA MERKEZ TEMSİLCİLİĞİ

Çankaya, Cinnah Cad. 35/4

ANKARA

Tel: (312) 440 77 74 Faks: (312) 440 77 73

AKDENİZ BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Güllük Cad. Çankaya Apt. Kat: 4 No: 7

ANTALYA

Tel-Faks: (242) 247 30 43

ÇUKUROVA BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Reşitbey Mah. Atatürk Cad. Özel Sancak İşhanı No: 86/87

ADANA

Tel-Faks: (322) 351 97 61

EGE BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Alsancak, Şair Eşref Bul. 1434 Sk. No: 100/1

İZMİR

Tel: (232) 421 16 76 Faks: (232) 463 47 36

GÜNEYDOĞU BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Lise Cad. 2 Sk. Çavuşoğlu 2 Apt. No: 11 Kat: 1

DİYARBAKIR

Tel: (412) 221 11 77 Faks: (412) 221 34 81

KARADENİZ BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Ulugazi Mah. Osmaniye Cd. No: 27/4

SAMSUN

Tel-Faks: (362) 431 37 17

MARMARA BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Ulu Cad. No: 40

BURSA

Tel: (224) 254 89 37 Faks: (224) 253 10 91

TRAKYA BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

Orduevi arkası Bilgen İşhanı No: 35

EDİRNE

Tel-Fax: (284) 225 66 79

DISK

DİSK YAYINLARI NO 12

ICFTU

ETUC